

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

CIVILTIESISKO LĪGUMU SATURA VEIDOŠANAS PRINCIPI

Preambula.

Lai arī ne visos līgumos ietverta, preambula ir būtiska civiltiesiska līguma sastāvdaļa. Tās uzdevums ir aprakstīt, pie kādiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem tiek slēgts līgums un kāds ir līguma noslēgšanas mērķis. Preambulā parasti tiek norādīti arī kādi īpaši apstākļi, kam puses pievēršas uzmanību, noslēdzot līgumu.

Preambula līdžēju domstarpību un nesaskaņu gadījumā var būt noteicoša nozīme citu līguma noteikumu un nosacījumu iztulkošanā, jo no tās var secināt gan līdžēju mērķus, slēdzot līgumu, tādējādi precīzāk iztulkojot atsevišķus līguma noteikumus un nosacījumus līguma mērķa kontekstā.

Līguma priekšmets.

Līguma priekšmets apraksta, kāda civiltiesiska saistība tiek nodibināta līdžēju starpā, noslēdzot attiecīgo līgumu. Līguma priekšmetam sevī jāietver visu līdžēju saskanīgs gribas izteikums par konkrētās saistības nodibināšanu un par darījuma būtiskajām sastāvdaļām (par līguma priekšmetu skatīt arī Civillikuma 1427. pantu, kā arī AT Senāta Civillietu departamenta 2011. gada 12. janvāra spriedumu lietā Nr. SKC – 7/2011 par minētās tiesību normas piemērošanu). Līguma priekšmetam jābūt definētam pietiekami precīzi, lai nerastos šaubas par uzņemtās saistības tiesisko raksturu un sekām.

Būvniecības jomā ļoti plaši tiek izmantoti tā saucamie FIDIC (*International Federation of Consulting Engineers*) noteikumi – praksē ilgstoši aprobēti tipveida noteikumi, kuri plaši regulē būvniecības procesa dažādus aspektus, attiecīgi pielāgojot, ciktāl tas nepieciešams, atsevišķas normas konkrētai situācijai.

Pirkuma maksa / maksa par pakalpojumu un samaksas kārtība.

Pirkuma maksas vai maksas par pakalpojumu apmērs vai tā noteikšanas kārtība jāapraksta maksimāli precīzi, lai izvairītos no vēlākiem strīdiem par šo jautājumu – līgumā jānorāda vai nu precīza summa, vai arī saprotama un korekta formula, saskaņā ar kuru tiks aprēķināta pirkuma maksa vai maksa par pakalpojumu.

Tāpat arī jāparedz skaidri noteikumi attiecībā uz kārtību, kādā veicama noligtās summas samaksa. Tas attiecas gan uz samaksas veidu, gan arī uz samaksas termiņiem.

a. Atliktā maksājuma (pēcapmaksas), noteiktas summas ieturējuma vai bankas garantijas izmantošana.

Lai izvairītos no problēmām, kas rodas preces vai pakalpojuma slēpto (t.i. saņemšanas brīdī acīmredzami nepamanāmo) trūkumu dēļ, pārvaldes iestādei ir iespējams iestrādāt līgumā un līguma izpildē izmantot dažādus finanšu mehānismus, piemēram atlikto maksājumu (pēcapmaksu), noteiktas summas ieturējumu vai bankas garantiju.

Atliktais maksājums (pēcapmaksu) nozīmē, ka samaksa par precī vai pakalpojumu tiek veikta tikai pēc attiecīgās preces vai pakalpojuma saņemšanas. Šādos gadījumos praksē gan jāreķinās ar pārdevēja vai pakalpojumu sniedzēja prasību noteiktu pirkuma maksas vai maksas par pakalpojumu daļu maksāt avansā. Līdz ar to būtiski vienoties par avansa apmēru, kas ir adekvāts konkrētajā situācijā (praksē tas nekādā gadījumā nepārsniegtu 50% no preces vai pakalpojuma kopējās vērtības, parasti 10 – 30% robežās). Turklāt avansa maksājums nereti tiek saistīts ne tikai ar paša līguma noslēgšanas faktu, bet ar kādas faktiskas darbības no pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja puses, kas vērsta uz līguma izpildi, izpildes faktu (atliekošs nosacījums).

Noteiktas summas ieturējums nozīmē, ka līdz noteiktam brīdim, kas parasti sakrīt ar preces vai pakalpojuma garantijas laika beigu termiņu, noteikta pirkuma maksas vai maksas par pakalpojumu daļa pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam netiek izmaksāta. Gadījumā, ja minētajā termiņā precei vai pakalpojumam tiek konstatēti kādi trūkumi, ieturētā summa tiek uzskatīta par tādu, kas vai nu kompensē šos trūkumus, vai arī ir izmantojama pilnībā vai daļēji šo trūkumu novēršanai.

Līdzīgi principi darbojas arī, izmantojot bankas garantiju. Šādā gadījumā pārdevējam vai pakalpojumu sniedzējam tiek izmaksāta visa nolīgtā summa, taču tas tiek darīts tikai tad, kad pārvaldes iestāde ir saņēmusi kredītiestādes izsniegtu garantiju par noteiktu summu. Šīs garantijas galvenā funkcija ir novērst ilgstošus strīdus pārvaldes iestādes un privātpersonas starpā par kvalitātes dēļ radušos zaudējumu piedziņu – pārvaldes iestāde ar attiecīgu pretenziju vērsīsies pie garantiju izsniegušās kredītiestādes, iesniedzot tai savu pretenziju pamatojošus dokumentus, un saņems summu, kuras augšēju robežu nosaka garantijā norādītais maksimālais garantijas segto prasījumu apmērs.

b. Pirkuma maksas vai maksas par pakalpojumu samazinājuma tiesības.

Lai pārvaldes iestādei nerastos pārmērīgi zaudējumi sliktas kvalitātes preces vai pakalpojuma dēļ, kā arī lai veicinātu privātpersonu ievērot līgumā atrunātās preces vai pakalpojuma kvalitātes prasības, līgumā (ar pēcapmaksu vai daļēju pēcapmaksu) var atrunāt pārvaldes iestādes tiesības ieturēt pirkuma maksu vai maksu par pakalpojumu pilnā apmērā vai daļēji gadījumos, kad attiecīgajā līgumā noteiktā kārtībā konstatētas kvalitātes problēmas.

Līgumā, ņemot vērā konkrēto precī vai pakalpojumu, var atrunāt noteikumus par to, kā aprēķināms pirkuma maksas vai maksas par pakalpojumu samazinājums konkrētos apstākļos (piemēram, uz eksperta slēdziena balstīts samazinājuma apmērs, pušu vienošanās ceļā noteikts samazinājuma apmērs u.tml.).

Ja šāda tiesība pārvaldes iestādei netiek pielīgta, tad tai nebūs iespējams vienpusēji samazināt pirkuma maksu vai maksu par pakalpojumu pat gadījumā, kad preces vai pakalpojuma kvalitāte acīmredzami neatbilst pušu nolīgtajai. Savukārt kvalitātes trūkumu dēļ radušos zaudējumus pārvaldes iestāde no privātpersonas varēs piedzīt tikai tiesas ceļā, pierādot gan pašu kvalitātes trūkumu faktu, gan arī zaudējumu apmēru.

Preces piegādes / pakalpojuma sniegšanas kārtība un termiņi.

a. Vispārīgi jautājumi.

Līgumā precīzi jāatrunā kārtība, kādā notiek preces vai pakalpojuma nodošana pārvaldes iestādei. Tas ietver noteikumus gan uz piegādes laiku, vietu un veidu, gan arī uz detalizētākiem aspektiem, kā, piemēram, preces iepakojumu vai pakalpojuma noformējumu.

Tāpat līgumā jāatrunā jautājums par risku pāreju par preces bojājumiem vai bojāeju. Lai arī tas var būt atkarīgs no konkrētās preces specifikas, riska pārejas brīdim parasti jāsakrīt ar brīdi, kad attiecīgā prece nonākusi pilnīgā pircēja kontrolē.

Būtiski pietiekami detalizēti fiksēt preces vai pakalpojuma pieņemšanas brīdi. Šajā kontekstā svarīgs ir arī jautājums par to, līdz kuram brīdim preces vai pakalpojuma saņēmējs var celt pretenzijas par piegādātās preces vai pakalpojuma kvalitātes neatbilstību līgumā atrunātajam. Tā, piemēram, AT Senāta Civillietu departaments 2009. gada 3. jūnija spriedumā lietā Nr. SKC – 185 norādījis: „Pieņemšanas – nodošanas akta parakstīšana no pircēja puses, neizvirzot iebildumus par atsavināto lietu, var tikt vērtēta kā akcepts tam, ka lietas acīmredzami trūkumi ieguvējam ir zināmi, kas savukārt ir pamats atsavinātāja atbrīvošanai no atbildības”. Lai izvairītos no šāda vērtējuma, jāievēro sekojošais:

- līgumā norādāmi konkrēti termiņi trūkumu pieteikšanai (tie var atšķirties acīmredzamiem un slēptiem trūkumiem);
- jābūt atrunātai precīzai trūkumu paziņošanas procedūrai, kā arī tālākajām pušu darbībām (trūkumu novēršana, saņemtās lietas atgriešana u.tml.);
- pieņemšanas-nodošanas akta formai jābūt iepriekš saskaņotai (parasti kā līguma pielikums) un pietiekami detalizētai.

b. Nokavējuma sankcijas.

Līgumos var iestrādāt vairākus sankciju veidus pārdevēja vai pakalpojumu sniedzēja nokavējuma gadījumā. Biežāk sastopamās sankcijas ir līgumsods, kā arī pirkuma maksas vai maksas par pakalpojumu samazinājums.

- *Līgumsods*

Līgumsoda piemērošana var pildīt trīs uzdevumus. Pirmkārt, līgumsodu var paredzēt kā instrumentu pārvaldes iestādes zaudējumu atlīdzināšanai gadījumos, kad privātpersona kavē

pirkuma vai pakalpojumu līgumā paredzēto izpildījumu. Šādā aspektā līgumsodu parasti piemēro tad, kad jau pie līguma noslēgšanas ir iespējams kvantificēt iespējamā nokavējuma dēļ radušos zaudējumu apmēru, un līgumsods tiek norādīts kā konkrēta summa, vai arī tiek norādīta formula līgumsoda aprēķināšanai konkrētajos apstākļos.

Otrkārt, līgumsods paredzēts, lai sodītu līgumslēdzēju, kurš kavē izpildījumu. Šādā gadījumā līgumsoda apmēru parasti izsaka kā noteiktu, procentos izteiktu daļu no līguma summas par katru nokavējuma dienu. Praksē šādos gadījumos līgumsoda apmērs ir robežās no 0,1 – 0,3%, atsevišķos gadījumos pat 0,5% no kopējās līguma summas par katru nokavējuma dienu. Kā norādījis Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments savā 2008. gada 14. maija spriedumā lietā Nr. SKC – 212, „[g]adījumos, kad no lietas apstākļiem secināms, ka līgumsods pilda pēc tā apmēra, salīdzinot ar iespējamajiem pārkāpuma izraisītajiem zaudējumiem, veic galvenokārt sodīšanas funkciju, tā piemērošana vērtējama atbilstoši [...] soda samērīguma un taisnīguma principiem”. Līdz ar to līgumā, protams, ir iespējams paredzēt līgumsoda apmēru, kas pat būtiski pārsniedz minētos 0,5% no līguma kopējās summas par katru nokavējuma dienu. Taču Augstākā tiesa skaidri norādījusi, ka tai ir tiesības vērtēt uzkrātā līgumsoda samērīgumu konkrētajos faktiskajos un tiesiskajos apstākļos.

Treškārt, līgumsods atsevišķos gadījumos tiek izmantots, lai īpaši norādītu uz kādu konkrētajam līgumslēdzējam būtisku apstākli. Tā, piemēram, ja kāds no līgumā sniegtajiem pārdevēja vai pakalpojumu sniedzēja apliecinājumiem vai garantijām attiecībā uz līguma priekšmetu, kvalitāti, termiņiem vai reāli pastāvošu risku otram līgumslēdzējam šķiet īpaši būtisks, tad līgumā var paredzēt – ja attiecīgais apliecinājums vai garantija izrādās nepatiesi, tad pārdevējam vai piegādātājam ir jāmaksā līgumsods, kas atsevišķos gadījumos var sasniegt pat 100% no līguma summas (parasti praksē sastopamas svārstības robežās starp 30 un 60% atkarībā no konkrētā līguma un apliecinājuma / garantijas, ko sedz attiecīgais līgumsods).

Vienlaikus jāuzsver, ka līgumā jānorāda – līgumsoda samaksa neatbrīvo otru līgumslēdzēju no pienākuma izpildīt ar līgumu uzņemtās saistības. Kā jau minēts, līgumsoda mērķis ir vai nu nokavējuma radīto zaudējumu segšana, vai arī otras puses finansiāla sodīšana par nokavējumu, lai motivētu to pēc iespējas ātrāk nokavējumu novērst. Tajā pašā laikā nokavējums pats par sevi nenozīmē, ka tiek zaudēta interese noslēgtā līguma izpildē, un līgumsoda piemērošana un samaksa nenozīmē, ka līgums līdz ar to uzskatāms par izbeigtu.

- *Pirkuma maksas vai maksas par pakalpojumu samazinājums*

Lai motivētu privātpersonu pildīt uzņemtās saistības līgumā noteiktajos termiņos, līgumā iespējams ietvert noteikumus par pirkuma maksas vai maksas par pakalpojumu samazinājumu izpildes nokavējuma gadījumā. Parasti šādos gadījumos tiek norādīta konkrēta summa (var būt izteikta arī procentuālā izteiksmē), par kuru samazinās pirkuma maksa vai maksa par pakalpojumu, vai arī līgumā tiek ietverta formula, saskaņā ar kuru šāds samazinājums tiek aprēķināts.

Šis mehānisms gan ir izmantojams tikai gadījumos, kad līgums paredz pēcapmaksu par precī vai pakalpojumu.

Kvalitātes garantijas.

Atkarībā no konkrētā līguma priekšmeta, tā noslēgšanas mērķis parasti ir noteiktas kvalitātes preču vai pakalpojumu saņemšana. Gadījumos, kad tiek saņemta nekvalitatīva prece vai pakalpojums, būtisks ir noslēgtajā līgumā ietvertais aizsardzības mehānisms. Ja tas ir pietiekami efektīvs, tas ļaus preces vai pakalpojuma saņēmējam panākt pienācīgu līguma izpildi no pārdevēja vai piegādātāja.

Atkarībā no konkrētās preces vai pakalpojuma, līgumā nepieciešams iespējami detalizēti aprakstīt kvalitātes prasības, kādas izvirzāmas precei vai pakalpojumam, kuru pārvaldes iestāde vēlas saņemt līguma izpildes rezultātā.

Līgumā jānorāda pārdevēja vai pakalpojumu sniedzēja garantijas attiecībā uz preces vai pakalpojuma kvalitāti. Papildus norādāmas arī atrunas, kuru iestāšanās gadījumā kvalitātes garantijas netiek piemērotas (piemēram, ja saņemtā prece tiek lietota tai neparedzētiem nolūkiem vai uzglabāta nepiemērotos apstākļos u.tml.).

Papildus kvalitātes rādītāju aprakstam būtiski norādīt termiņu, kurā kvalitātes ir spēkā esoša. Jāņem vērā katras konkrētas preces vai pakalpojuma specifika.

Līgumā tieši jāatrunā pārvaldes iestādes tiesības vienpusēji atkāpties no līguma, ja saņemtās preces vai pakalpojuma kvalitāte neatbilst tai, kādu ir garantējis pārdevējs vai piegādātājs. Bez šādas īpašas atrunas vienpusēja atkāpšanās no līguma nebūs iespējama.

Šim nolūkam līgumā jāatrunā, kādā veidā tiek nepieciešams konstatēt trūkumus (eksperta atzinums, pušu sastādīts akts u.c.) un cik būtiskiem tiem jābūt, lai pārvaldes iestāde varētu uzteikt līgumu.

Tāpat līgumā jāparedz papildus noteikumi par to, kā pārvaldes iestādei tiek atmaksāta pirkuma maksa vai samaksa par pakalpojumu.

6. Citi līdzēju apliecinājumi un garantijas.

Neskaitot garantijas, kuras pārdevējs vai pakalpojumu sniedzējs dod attiecībā uz preces vai pakalpojumu kvalitāti, civiltiesiskos līgumos parasti tiek iekļauti papildus apliecinājumi un garantijas (vispārīgas vai ļoti konkrētas), uz kuru pamata attiecīgais līgums tiek noslēgts, piemēram:

- par pušu tiesībspēju un rīcībspēju;
- par līdzekļu pietiekamību;
- par īpašumtiesībām uz precī vai pakalpojumu;
- par strīdu neesamību attiecībā uz precī vai pakalpojumu;
- par maksātspēju, u.c., ievērojot konkrētā līguma specifiku.

7. Konfidencialitāte.

Līgumā var tikt ietverti konfidencialitātes noteikumi, lai aizsargātu komercnoslēpumu, kā arī citu sensitīvu informāciju, kuras izpaušana var kaitēt līdzēju ar likumu aizsargātajām interesēm. Būtiski līgumā definēt, kāda informācija uzskatāma par konfidencialu.

Vienlaicīgi jāparedz nosacījumi, pie kuriem informācijas izpaušana trešajām personām ir atļauta (piemēram, pēc tiesībsargājošo iestāžu likumīga pieprasījuma, pušu juridiskajiem un citiem padomniekiem (ja tie apņemas ievērot līdzīga apjoma konfidencialitāti attiecībā uz saņemto informāciju) u. tml.).

Konfidencialitātes noteikumi var tikt aprobežoti ar noteiktu termiņu.

8. Līguma spēkā stāšanās, grozīšana un izbeigšana.

a. Līguma spēkā stāšanās.

Ne visos gadījumos līguma spēkā stāšanās sakrīt ar līguma parakstīšanas dienu. Tādēļ līgumā precīzi jānorāda, kad līgums stājas spēkā. Tāpat arī precīzi jādefinē gan atliekoši, gan atceļoši nosacījumi (ja tādi ir), kas var ietekmēt līguma spēkā stāšanos.

b. Līguma grozīšana.

Līguma izpildes gaitā var rasties nepieciešamība grozīt tā saturu. Lai tā dēļ nerastos pārpratumi, līgumā precīzi jāatrunā procedūra līguma grozījumu ierosināšanai, apspriešanai un ieviešanai. Parasti grozījumi izsakāmi rakstiskā formā un stājas spēkā pēc tam, kad abi līdzēji parakstījuši attiecīgu vienošanos par līguma grozīšanu.

c. Līguma izbeigšanās.

Līguma (vai saistības) izbeigšanās noteikumi līgumā ir būtiski, lai precīzi noteiktu brīdi, kad un kā ar līgumu uzņemtā saistība izbeidzas. Galvenokārt jāpievērš uzmanība tam, kā nedefinēta līdzēju saistību pilnīga izpildījuma konstatēšana, kā arī noteikumi par saistību izbeigšanu uz līdzēju savstarpējas vienošanās pamata.

d. Vienpusēja atkāpšanās no līguma.

Vienpusēja atkāpšanās no līguma pieļaujama tikai gadījumā, kad tas īpaši atrunāts pašā pirkuma vai pakalpojumu līgumā. Citos gadījumos viena līgumslēdzēja atteikšanās pildīt no līguma izrietošās saistības tiks uzskatīta par prettiesisku un var radīt negatīvas sekas šim pašam līgumslēdzējam. Tas attiecas arī uz gadījumiem, kad šāda atteikšanās motivēta ar otra līgumslēdzēja nokavējumu.

Līgumos precīzi atrunājama kārtība, kā un kādos gadījumos līgumslēdzējam ir tiesības vienpusēji atkāpties no līguma. Tas var notikt kāda noteikta iemesla dēļ (šādi iemesli tad uzskaitāmi līgumā), vai arī līgumslēdzējiem var tikt piešķirtas tiesības vienpusēji atkāpties no noslēgtā līguma bez īpaša iemesla. Pirmajā gadījumā paziņojumam par vienpusēju atkāpšanos no līguma ir vai nu tūlītējs efekts, vai arī otram līgumslēdzējam tiek dots noteikts laiks to trūkumu novēršanai, kuru dēļ notiek vienpusēja atkāpšanās no līguma (parasti līgumos sastopami termiņi

līdz 20 (divdesmit) dienām, kuru laikā novēršami paziņojumā par viopusēju atkāpšanos no līguma norādītie trūkumi). Otrajā gadījumā viopusēja atkāpšanās no līguma notiek, nosūtot otram līgumslēdzējam rakstisku paziņojumu, kurā norādīts laiks, no kura līgums uzskatāms par izbeigtu (parasti tas ir ne mazāk kā viens mēnesis no paziņojuma nosūtīšanas dienas; jebkurš termiņš, kas ir garāks par sešiem mēnešiem, tiek uzskatīts par īpaši apgrūtināšu un neparastu civiltiesiskos līgumos).

Līgumā jāparedz arī atsevišķi noteikumi norēķinu kārtībai gadījumiem, kad viens līgumslēdzējs viopusēji atkāpjas no līguma.

Ja līgumā nav atrunāta kārtība, kādā līgumslēdzēji var viopusēji atkāpties no tā, tad jārēķinās iespējamām problēmām izmantot šo instrumentu pat gadījumos, kad otrs līgumslēdzējs nepilda līgumu vai pilda to nepienācīgi. Bez attiecīga regulējuma līgumā tā izbeigšanu (vai – atsevišķos gadījumos – atzīšanu par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža) var panākt tikai ar tiesas starpniecību.

Tiesu prakse liecina, ka tiesas rūpīgi vērtē katru gadījumu, kad tām tiek lūgts atzīt kādu līgumu par spēkā neesošu. Tā, piemēram, Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012. gada 18. aprīļa spriedumā Nr. SKC – 126/2012 norādīts, ka „*prasot atcelt līgumu sakarā ar intereses zudumu [t.i., ja nokavējums vai cits līguma pārkāpums ir tiks liels, ka otrs līgumslēdzējs zaudējis interesi tā izpildīšanā], prasītājam jāpierāda gan apstākļi, kuru dēļ viņš vairs nevēlas saņemt izpildījumu, gan intereses zuduma objektīvu saistību ar nokavējumu. [...] Pats par sevi nokavējums nav pamats prasīt līguma atcelšanu*”.

Citi noteikumi.

Līguma noslēgumā norādāmi citi noteikumi, kuriem ir vairāk formāls raksturs, taču tie vienlaikus ir svarīgi korektas līguma izpildes nodrošināšanai.

Tā, piemēram, būtisks ir jautājums par līdzēju komunikāciju līguma izpildes gaitā – līgumā ietverama informācija par līdzēju kontaktinformāciju, kā arī par paziņojumu iesniegšanas kārtību.

Tāpat arī būtiski ir noteikumi par nesaskaņu un strīdu risināšanas kārtību.

Īpaši nosacījumi jāievēro saistībā ar šķīrējtiesas klauzulu (kas pēc būtības ir atsevišķs – šķīrējtiesas – līgums). Atbilstoši Civilprocesa likuma 487.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktajam, izskatīšanai šķīrējtiesā nevar nodot strīdu, kurā kaut viena puse ir valsts vai pašvaldības iestāde vai ar šķīrējtiesas nolēmumu var tikt skartas valsts vai pašvaldības iestāžu tiesības.

Piezīme: Izstrādājot ārvalstu finanšu instrumentu finansētus civiltiesiskus līgumus, vērā ņemami arī 2013. gada 2. jūlija Ministru kabineta instrukcijas Nr.7 „Ārvalstu finanšu instrumentu finansētu civiltiesisku līgumu izstrādes un slēgšanas instrukcija valsts tiešās pārvaldes iestādēs” noteikumi. Lai pienācīgā kārtā aizstāvētu pārvaldes iestādes intereses un novērstu valsts

interesēm nelabvēlīgu civiltiesisku līgumu slēgšanu, šīs instrukcijas norādījumus ieteicams ņemt vērā arī, izstrādājot citus civiltiesisku līgumus, kurus slēdz tiešās pārvaldes iestāde. Pēdējā gadījumā minētās instrukcijas norādījumi piemērojami tādā apmērā, cik tas ir attiecināms uz civiltiesiskiem līgumiem, kurus nefinansē no ārvalstu finanšu instrumentiem.

Aktualizēts 15.08.2015.